

**ЕКОНОМСКО-ТРГОВИНСКА ШКОЛА БОР**

**ОБЛАСТ КВАЛИТЕТА:**

**Подршка ученицима**

**Новембар, шк. 2023/2024. година**

**Тим за самовредновање**

Економско-трговинска школа  
Република Србија  
Датум: 13.11.2023.  
Број:

## **ИЗВЕШТАЈ** **о самовредновању области квалитета**

### **" Подршка ученицима "**

Подршка ученицима, као једна од веома значајних и најсврхисходнијих области квалитета вредновања, обрађивана је до сада 4 пута, и то први пут шк. 2006/2007.године, затим шк. 2010/2011. године, онда шк. 2015/2016.године и шк. 2020/2021.године. Сада је поново предмет вредновања, и то би било пети пут, по препоруци Министарства просвете, као једна од две препоручене области вредновања, уз доследну примену Правилника о стандардима квалитета рада установе ("Сл. Гласник РС – Просветни гласник", бр. 14/2018).

Тим за самовредновање је у процесу вредновања ове области користио различите технике и инструменте, доказе и показатеље као :

- Упитнике за наставнике, ученике и родитеље;
- Евиденције у ес дневнику одржаних часова секција, допунске, додатне наставе, ЧОС, ЧОЗ,
- Индивидуално образовних планова за ученике којима је потребна подршка у учењу;
- Евиденција о појачаном васпитном раду са ученицима ,
- Записници са седница Одељењских већа, Наставничких већа и Педагошких колегијума
- Правила понашања у школи, Кућни ред; Правила одевања
- Парламент ученика - План рада и записници
- Записници са родитељских састанака и Савета родитеља
- Јавне похвале у ес дневнику и кроз Књигу обавештења
- Годишњи план рада школе
- Предлози мера за унапређивање квалитета постигнућа ученика
- Акциони план на основу самовредновања области квалитета "Настава и учење"
- Разговор са педагогом
- Чек листа

<b>Технике</b>	<b>Инструменти</b>
Анкетирање	Упитници за наставнике, ученике и родитеље
Интервијусање	Разговор са педагогом
Увид и анализирање документације	Увид у школску документацију: Ес дневник, записници, Годишњи план рада, правилници, извештаји и остале евиденције које води школа

Школа на више начина пружа подршку ученицима

### **Отвореност школе за све ученике**

У нашу школу су сви добродошли без обзира на њихову различитост (различите социјалне групе, различит језик, различите културе, националности, верске опредељености, различитог менталитета, ученици који уче по ИОП-у...). Школа улаже труд да се сви учесници у образовно-васпитном раду осећају безбедно и сигурно уз неговање међуљудских односа као полазне тачке за добар осећај и позитивне атмосфере у школи.

### **Допунска настава**

Допунска настава има за циљ да отклони тешкоће у разумевању градива, да надокнади пропуштено и подигне самопоуздање ученика. Организује се за ученике које идентификује наставник, који из неког разлога не постижу одређени ниво постигнућа (изостајање са наставе због болести, недовољна оцена из предмета, незадовољство оценом, прелазак из друге школе, недостатак радних навика, пад мотивације, неподржавајућа социјална средина и сл.). Допунска настава се организује из већине предмета, распоред је утврђен, званично је истакнут на огласној табли за ученике и објављен на Сајту школе, тако да су и ученици и родитељи упознати са терминима одржавања исте.

### **Додатни рад**

Додатним радом обухваћени су ученици који постижу стандарде постигнућа на напредном нивоу, ученици који имају посебна интересовања и потребу за богаћењем знања из одређених наставних предмета. Најчешће додатну наставу посећују ученици који се спремају за такмичење из неког предмета.

### **Ваннаставне активности**

Циљеви ваннаставних активности се огледају у јачању васпитно-образовне делатности школе, у подстицању индивидуалних склоности и интересовања као и усмеравања на правилно коришћење слободног времена.

На основу испитивања интересовања ученика, школа нуди ваннаставне активности које су планиране Годишњим планом рада школе. Оне се реализују кроз једнодневне излете, учешћа у волонтерском раду, организоване посете музеју и библиотеци, извођење екскурзија, стручне посете сајмовима, посете одређеним организацијама везаним за образовни профил као и узимања учешћа у многобројним секцијама.

## **Инклузивно образовање у школи**

Школа већ дуги низ година ради са одређеним ученицима по инклузивном образовању. Из основних школа долазе ученици са Мишљењем интерресорне комисије за наставак школовања по ИОП-у2. На основу посматрања и опсервације у првим месецима нове школске године, наставници сачињавају Педагошки профил за одређене ученике и дају предлог за применом индивидуализације, како би прилагођеним методама или измењеним наставним садржајима омогућили сваком ученику напредак према личним способностима и потребама. Тренутно у школи имамо 10 ученика и то 5 ученика са ИОП-ом 1 и 5 ученика са ИОП-ом 2 са којима остварујемо додатну подршку и помоћ у учењу.

## **Иницијални тестови, матурски и завршни испит**

Иницијални тестови спроводе се обично на почетку школске године и наставници на основу њих планирају свој будући рад тако да ученицима пруже што већу помоћ подршку у овладавању наставним садржајима и достизању стандарда постигнућа у складу са могућностима и потребама ученика. Такође, организује се припремна настава за матурски и завршни испит као о помоћ и подршка ученицима за постизање што бољих резултата на испитима. Такође у школи се организује и припремна настава код плагања разредних испита и поправних испита.

## **Награђивање ученика за постигнуте резултате у учењу**

Најуспешније ученике који су осварили одређене резултате на такмичењима, одличан успех и примерно владање, ученике без иједног изостанка, резултате на спортским такмичењима школа награђује књигом или дипломама и похвалницама у циљу даљег развоја мотивације за учењем и постигнућима.

## **Сарадња са родитељима**

Сарадња са родитељима се одвија на више нивоа: на родитељским састанцима, информисања дигиталним путем (преко мејл адреса, вајбер група, Сајта школе) кроз Савет родитеља, индивидуалне разговоре и групне разговоре уз присуствовање директора и педагога школе. Посебно треба истаћи сарадњу са родитељима ученика завршних разреда, кроз пружање помоћи родитељима у каријерном вођењу и саветовању о избору коришћења бројних информација о професијама, каријери, даљем учењу и образовању или о запошљавању.

## **Акције хуманости и солидарности**

У школи се по потреби организују акције прикупљања одеће и обуће за ученике којима је то неопходно, као и прикупљање новчаних средстава. Врло често је Ученички парламент иницијатор таквих акција или наставнички колектив са учешћем у куповини Поклон честитки за материјално најугроженије ученике.

## **Сарадња са Центром за социјални рад и другим релевантним институцијама**

Школа има дугогодишњу сарадњу са органима јединице локалне самоуправе, владиним и невладиним организацијама, установама и удружењима. Посебне сарадничке односе школа развија са Центром за социјални рад а све у циљу помоћи ученицима и пружању подршке.

## **Сарадња са Домом здравља**

Школа сарађује са Здравственим центром –систематски прегледи здравља ученика, систематски прегледи зуба,(превентивни прегледи),едукативне трибине, постери, промо материјали, предавања лекара специјалиста где се поред ученика укључују и родитељи.

## **Информисање ученика**

Упућивање и обавештавање ученика о њиховим правима, обавезама и одговорностима, информисање кроз Књигу обавештења и огласну таблу, Сајт школе и сл. о свим важним информацијама. Ученици од педагога школе добијају на своје мејл адресе важна обавештења и информације од значаја за њихов напредак и развој као и каријерног саветовања. Такође школа сарађује са факултетима и вишим школама, па ученици добијају информације о упису лично од представника факултета који посећују школу. Такође школа организује посету Сајму образовања, Сајму туризма, обележавањима важних датума, као и учествовање ученика у градским манифестацијама.

Као што смо већ навели, у истраживању ове области спровели смо анкетање свих кључних актера образовања и васпитања. У изради упитника за наставнике служили смо се Правилником о стандардима квалитета рада установе и такође смо водили рачуна да у прављењу упитника за ученике доследно уклопимо питања односно тврдње на које ће ученици моћи да одговоре. Тако су наставници и ученици имали прилику да дају одговоре на 3 кључна стандарда и 17 тврдњи који представљају индикаторе.

По договору чланица Тима за самовредновање, анкетање је извршено онлајн. Прослеђени су линкови до упитника свим наставницима а линкови до упитника за ученике су послати одељењским старешинама како би на својим часовима помогли ученицима у анкетању и линкове за упитнике проследили родитељима ученика.

Упитнике је попунило 35 наставника, 124 ученика и 99 родитеља. Према укупном броју наставника, ученика и родитеља, можемо рећи да је узорак испитаника био репрезентативан.

## Резултати анкетања

Анкетирање свих актера о области квалитета: Подршка ученицима, спроведена је у октобру 2023.године.

Упитник за наставнике, ученике и родитеље садржао је 3 стандарда и 17 тврдњи на које је одговорило 35 наставника, 124 ученика и 99 родитеља сем мањих измена тврдњи код ученика и родитеља у другом и трећем стандарду. Испитаници су процењивали тачност тврдње односно степен присутности по следећој скали: 1-није ми познато; 2-у мањој мери тачно-присутно; 3-у већој мери тачно-присутно; 4-тачно-присутно у потпуности.

Резултати анкетања су следећи:

### I Стандард: У школи функционише систем пружања подршке свим ученицима

Индикатор /Тврдња	Наставник	Ученик	Родитељ
1.Школа предузима разноврсне мере за пружање подршке ученицима у учењу	3,66	3,41	3,34
2.Школа предузима разноврсне мере за пружање васпитне подршке ученицима	3,57	3,14	3,43
3. На основу анализе успеха и владања,предузимају се мере подршке ученицима	3,65	3,31	3,68
4.У пружању подршке ученицима школа остварује комуникацију са породицом и законским заступницима	3,79	3,5	3,59
5.Школа предузима различите активности у сарадњи са релевантним институцијама и појединцима(Центар за социјални рад,МУП,Здравствени центар...)	3,72	3,52	3,44
6.Школа пружа подршку ученицима при преласку из једног у други циклус образовања (прелазак из основне у средњу школу,прелазак из средње школе на факултет)	3,66	3,39	3,49
<b>Средња оцена</b>	<b>3,68</b>	<b>3,37</b>	<b>3,50</b>

Код првог стандарда –"У школи функционише систем пружања подршке свим ученицима", највећа средња оцена је код наставника, затим родитеља и на крају код ученика. Наставници препознају постојање свих датих индикатора, а посебно високом оценом оцењују индикатор који се односи на комуникацију са породицом и законским заступницима.Слична оцена је и код ученика и родитеља. Најслабије оцењен индикатор код ученика односи се на предузимање мера за пружање васпитне подршке ученицима.

**II Стандард: У школи се подстиче лични, професионални и социјални развој ученика**

Индикатор / Тврдња	Наставник	Ученик	Родитељ
1.У школи се организују програми-активности за развијање социјалних вештина (конструктивно решавање проблема,ненасилна комуникација,дебате...)	3,54	3,58	3,68
2.Понуда ваннаставних активности у школи је у функцији задовољавања различитих потреба и интересовања ученика,у складу са ресурсима школе	3,49	3,62	3,60
3.Наставници подстичу ученике на укључивање у ваннаставне активности.	3,53	3,18	3,41
4. У школи се промовишу здрави стилови живота,права детета,заштита човекове околине и одрживи развој	3,63	3,02	3,42
5. Кроз наставни рад и ваннаставне активности подстиче се професионални развој ученика, односно каријерно вођење и саветовање у зависности од њиховог образовног профила.	3,53	3,28	3,74
<b>Средња оцена</b>	<b>3,54</b>	<b>3,34</b>	<b>3,57</b>

Стандард - "У школи се подстиче лични, професионални и социјални развој ученика", најбоље је оцењен од стране родитеља што је веома позитивно јер родитељи препознају постојање наведених индикатора. Тврдња која је мање препознатљива код родитеља, је – "наставници подстичу ученике на укључивање у ваннаставне активности". Код ученика је поред ове тврдње нешто слабије у односу на остале оцењена тврдња да се у школи промовишу здрави стилови живота, права детета, заштита човекове околине и одрживи развој; док је код наставника ова тврдња управо оцењена највишом оценом и прилично су уједначене оцене код наставника када је реч о овом стандарду.

**III Стандард: У школи функционише систем подршке ученицима из осетљивих група и ученицима са изузетним способностима**

Индикатор /Тврдња	Наставник	Ученик	Родитељ
1. Школа ствара услове за упис ученика из осетљивих група.	3,76	3,65	3,66
2.Школа предузима мере за редовно похађање наставе ученика из осетљивих група.	3,82	3,45	3,59
3. У школи се примењују индивидуализовани приступ-индивидуални образовни планови за све ученике из осетљивих група и ученике са изузетним способностима.	3,89	/	/
4. Школа идентификује ученике са изузетним способностима и ствара услове за њихово напредовање.	3,52	/	3,53
5. У школи се организују компензаторни програми кроз	3,47	3,49	/

активности за подршку у учењу за ученике из осетљивих група (вршњачка подршка-учење).			
6. Школа сарађује са релевантним институцијама и појединцима у подршци ученицима из осетљивих група и ученицима са изузетним способностима (Центар за социјални рад, Здравствени центар, МУП и др.	3,61	3,48	3,48
<b>Средња оцена</b>	<b>3,68</b>	<b>3,52</b>	<b>3,57</b>

Стандард – "У школи функционише систем подршке ученицима из осетљивих група и ученицима са изузетним способностима" је прилично уједначено оцењен од стране свих учесника у анкетирању, али је оцена код наставника нешто виша него код осталих актера. Упитник за родитеље и ученике је мало прилагођен у неким питањима. Важно је да поред наставника и ученици и родитељи препознају постојање подршке ученицима из осетљивих група и мере које школа предузима као и сарадњу у том циљу са релевантним институцијама.

### Приказ средњих оцена по стандардима код наставника, ученика и родитеља

Стандарди	Средња оцена		
	наставници	ученици	родитељи
1. У школи функционише систем пружања подршке свим ученицима	3,68	3,37	3,50
2. У школи се подстиче лични, социјални и професионални развој ученика	3,54	3,34	3,57
3. У школи функционише систем подршке ученицима из осетљивих група и ученицима са изузетним способностима	3,68	3,52	3,57
<b>Средња оцена</b>	<b>3,63</b>	<b>3,41</b>	<b>3,55</b>

Посматрано по стандардима највећа средња оцена је код наставника 3,63, а најмања код ученика 3,41. Највећом оценом од свих учесника у анкетирању оцењен је трећи стандард – "У школи функционише систем подршке ученицима из осетљивих група и ученицима са изузетним способностима" (3,59), а најмањом други – "У школи се подстиче лични, социјални и професионални развој ученика" (3,48) што се може видети у наредној табели.

Средње оцене по стандардима код наставника, ученика и родитеља

Стандард	Средња оцена
1. У школи функционише систем пружања подршке свим ученицима	3,52
2. У школи се подстиче лични, социјални и професионални развој ученика	3,48
3. У школи функционише систем подршке ученицима из осетљивих група и ученицима са изузетним способностима	3,59
<b>Средња оцена</b>	<b>3,53</b>



**Средња оцена за област - Подршка ученицима, је 3,53.**

<b>Актери</b>	<b>Средња оцена</b>
Ученици	3,41
Наставници	3,63
Родитељи	3,55
<b>Средња оцена</b>	<b>3,53</b>

На основу сумирања свих средњих оцена учесника у анкетирању дошли смо до крајње средње оцене за ову област квалитета а то је ниво остварености **3,53**. Овај податак нам указује да школу у области подршка ученицима карактерише више јаких него слабих страна.

### **Средње оцене по школским годинама за област квалитета "Подршка ученицима"**

<b>Година</b>	<b>Наставници</b>	<b>Ученици</b>	<b>Родитељи</b>	<b>Средња оцена</b>
2006/2007.	/	/	/	<b>3,05</b>
2010/2011.	3,45	3,18	3,50	<b>3,37</b>
2015/2016.	3,43	2,83	/	<b>3,13</b>
2020/2021.	3,32	3,05	3,09	<b>3,15</b>
2023/2024.	3,63	3,41	3,55	<b>3,53</b>

## **ЗАКЉУЧАК и предлог мера за унапређивање рада након спроведеног самовредновања области**

Економско-трговинска школа у Бору је постала препознатљива у неговању и пружању подршке и помоћи ученицима, још увек у високом проценту женске популације која је годинама прати. Покушали смо да се прилагодимо циљној групи наших ученика, да препознамо њихове потребе и будемо им ослонац, подршка, помоћ, институција на коју могу да се ослоне. Ученици и родитељи су такође увидели вредности које им школа пружа, тако да је сарадња изграђена на јаким темељима узајамног поврења.

Иако је област Подршка ученицима прилично високо вреднована и даље треба радити на њеном јачању и унапређивању, па у вези са тим дат је следећи предлог мера.

Смернице за даље унапређење рада дате су према **стандардима**.

### **1. У школи функционише систем пружања подршке свим ученицима**

- Анализирати успех на свим нивоима;
- Родитеље подстицати на активнију сарадњу са школом;

- Наставити и јачати сарадњу са институцијама у циљу пружања подршке ученицима; (Центар за социјални рад, Здравствени центар, Центар за културу, Народна библиотека...);
- Подићи на виши ниво подршку ученицима при преласку из једног у други циклус образовања;
- Пратити кретања ученика након школовања.

## **2. У школи се подстиче лични,социјални и професионални развој ученика**

- Ваннаставне активности учинити примамљивијим и боље посећеним од стране ученика, понудити атрактивније активности и што више подстицати ученике на укључивање у исте;
- Промовисати здраве стилове живота, појачати сарадњу са Домом здравља, организовати трибине за ученике и родитеље;
- Подстицати ученике да воде рачуна о заштити човекове околине;
- По питању каријерног вођења и саветовања укључити и родитеље ученика ради објективнијег информисања о њиховом наставку школовања или укључивања у свет рада.

## **3. У школи функционише систем подршке ученицима из осетљивих група и ученицима са изузетним способностима**

- Транспарентније промовисати спремност школе да прихвати ученике из осетљивих група;
- Успоставити механизам за откривање и подржавање ученика који показују изузетне способности;
- Развијати капацитете наставника за пружање подршке у раду са талентовским ученицима као и ученицима из осетљивих група;
- Развијати вршњачку подршку где би ученици који показују бољи успех помагали ученицима са слабијим успехом.

И на крају, вредно је споменути коментаре и мишљења родитеља који су имали прилике да изнесу своја виђења и доживљај школе као нешто врло позитивно кроз осећај припадности. Очигледно је да родитељи препознају и подржавају наше залагање и нашу бригу о њиховој деци, па стим у вези – када су видљиви резултати, онда труд није узалудан.

Тим за самовредновање  
Координатор: Звездица Павловић

Директор  
Соња Стаменковић